

Datum: 13.05.2019. godine.
Brojevi predmeta: Ž-SA-06-1340/18 i dr.

Vlada Kantona Sarajevo
Reisa Džemaludina Čauševića broj 1
71 000 Sarajevo

1882
BOSNA I HERCEGOVINA
Institucija ombudsmena/ombudsmana
za ljudska prava
Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO

PRIMALJENO:

Instituciona jedinica	Klasifikacija	Datum prijema	Broj prijema
02		30-05-2019	10 830

Predmet: Preporuka broj P-138/13

UVOD

Institucija ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Institucija ombudsmena) zaprimila je od 11.12.2018. godine više žalbi¹ u kojima je ukazano na navodne diskriminatorne odredbe Kolektivnog ugovora za djelatnosti predškolskog odgoja i osnovnog odgoja i obrazovanja u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 4/18) iz koje možemo izvesti slijedeće navode:

-članom 63. Kolektivnog ugovora direktor škole uz konsultacije sa sindikalnim povjerenikom donosi odluku za odobrenje isplate dodatka na plaću za izuzetne rezultate rada radnicima, u iznosu od minimalno 20%, a maksimalno od 40%, u zavisnosti od obima izuzetnih rezultata rada;

-nakon donošenja predmetne odluke koja sadrži obrazloženje i koja se donosi na osnovu kriterija iz člana 63. stava 5. Kolektivnog ugovora, te nakon pribavljene saglasnosti ministra i sindikata, direktor škole izdaje rješenje o plaćanju novčane naknade za izuzetne rezultate rada;

-dalje, krajem novembra ove godine sindikat je školama dostavio saglasnost na odluke, izuzimajući pojedine radnike, a za koje su dostavljene odluke direktora o odobrenju isplate dodatka na platu za izuzetne rezultate rada, te da je nakon toga Ministarstvo dalo saglasnost samo za one radnike od koje je prethodno pribavljena saglasnost od sindikata.

Podnositelji žalbe s obzirom da nisu članovi navedenog sindikata nisu dobili spomenute saglasnosti od istog nisu primili navedeni dodatak na platu, čime su isti spriječeni u ostvarivanju prava po osnovu radnog odnosa i izloženi diskriminaciji.

¹ Institucija ombudsmena zaprimila je žalbe ovim hronološkim redom: dana 11.12.2018. godine žalbu registriranu pod brojem _____ dana 18.12.2018. godine žalbu _____ registriranu pod brojem _____ ; dana 18.12.2018. godine žalbu _____ registriranu pod brojem _____ dana 24.12.2018. godine žalbu _____ registriranu pod brojem _____ dana 24.12.2018. godine žalbu čiji podnositelj želi ostati anoniman registriranu pod brojem _____ dana 25.12.2018. godine žalbu grupe uposlenika _____ registriranu pod brojem _____ dana 25.12.2018. godine; žalbu _____ registriranu pod brojem _____ dana 27.12.2018. godine registriranu pod brojem _____ dana 07.01.2019. godine žalbu _____ registriranu pod brojem _____ ; dana 09.01.2019. godine žalbu _____ i registriranu pod brojem _____ dana 24.01.2019. godine žalbu _____ registriranu pod brojem _____

Iz navoda podnositelja žalbi možemo izvući slijedeća sporna pitanja:

- 1) da su Kolektivnim ugovorom sindikatu date nadležnosti, odnosno uloga koju nema po osnovu Zakona o radu a to je da odlučuje o pravima radnika;
- 2) da prilikom davanja saglasnosti istu dobivaju samo članovi sindikata, odnosno da se vrši diskriminaciju po osnovu članstva u sindikatu;

Institucija ombudsmena je u vezi navoda iznesenih u žalbi zatražila izjašnjenje Vlade Kantona Sarajevo koja je dana 25.03.2019. godine dostavila izjašnjenje Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo pod brojem: 11/02-10-830/19 od 07.03.2019. godine, u kojem je između ostalog navedeno:

"Nisu nam poznati razlozi zbog kojih je Vlada Kantona Sarajevo na navedeni način definisala isplatu dodatka na plaću za izuzetne rezultate rada radnicima te zbog čega je data navedena nadležnost Samostalnom sindikatu osnovnog obrazovanja i odgoja u FBiH-Kantonalni odbor Kantona Sarajevo.

Nažalost, Ministarstvo u smislu odredbe člana 63. navedenog kolektivnog ugovora samo daje saglasnost na odluku direktora škole o uvećanju plaće za izuzetne rezultate rada.

Stav Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade da je direktor škole, kao organ rukovođenja, najpozvanija osoba za ocjenu ispunjenosti kriterija za nagrađivanje radnika po osnovu izuzetnih rezultata u radu, posebno jer je u postupku donošenja takve odluke prethodila konsultacija sa sindikalnim povjerenikom.

U tom smislu napominjemo da je Ministarstvo dalo saglasnost na sve odluke direktora škole o uvećanju plaće za izuzetne rezultate rada.

Kolektivni ugovor za djelatnosti predškolskog odgoja i osnovnog odgoja i obrazovanja u Kantonu Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" broj 4/18) je zaključen na određeno vrijeme i traje do 31.08.2020. godine Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade će se zalagati za izmjene i dopune Kolektivnog ugovora u smislu otklanjanja svih odredbi Ugovora koji su u primjeni predstavljale osnov za zloupotrbu i diskriminaciji bilo kog radnika u sistemu predškolskog odgoja i osnovnog odgoja i obrazovanja."

Kopija naprijed navedenog odgovora dostavljena je podnositeljima žalbe, jedan broj njih je naveo da su nakon obraćanja kako Ministarstvu, nadležnoj inspekciji i Instituciji ombudsmena ostvaili navedeno pravo ali da su sporne odredbe i dalje na snazi te postoji mogućnost da će se ovakve situacije događati u budućnosti. Jedan broj žalitelja je ukazao i na određene izjave u medijima u kojima je ukazivano da određeni zaposlenici nikada neće dobiti navedene saglasnosti, odnosno potpuni subjektivan odnos navedenog sindikata u vezi navedenog pitanja².

Nakon uvida u spis Ombudsmeni Bosne i Hercegovine razmotrili su ovaj predmet u kontekstu promovisanja dobre uprave i vladavine prava, kao i Zakona o zabrani diskriminacije ("Službeni glasnik BiH" broj: 59/09 i 66/16).

² Primjera radi u predmetu

ZAPAŽANJA OMBUDSMENA

Ombudsmeni Bosne i Hercegovine ovaj predmet razmotrili su aspekta antidiskriminacije i ostvarivanja prava zaposlenih.

U konkretnom slučaju, a što je evidentno i iz odgovora Ministarstva nije sporno da su podnositelji žalbe izloženi diskriminaciji po osnovu primjene navedenog Kolektivnog ugovora, te samo Ministarstvo navodi potrebu da se isti izmjeni i dopuni u smislu otklanjanja diskriminatornih odredbi. Stoga, nema potrebe da se ovaj zaključak posebno obrazlaže.

Zakon o zabrani diskriminacije ("Službeni glasnik BiH" broj: 59/09 i 66/16) i Zakon o radu Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH" broj: 26/16 i 89/18) zabranjuju svaku diskriminaciju kako po osnovu članstva u sindikatu, tako i nepristupanja tom sindikatu.

Isto je stav i sudske prakse, tako Vrhovni sud Federacije razmatrajući pitanje diskriminatorne odredbe člana 76. Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i zaposlenika u oblasti rudarstva u Federaciji BiH zaključio da odredbe granskog kolektivnog ugovora, iz čije sadržine proizlazi da su prava iz tog ugovora rezervisana isključivo za zaposlenike koji su članovi sindikata koji je potpisnik tog ugovora, je diskriminatorna i kao takva apsolutno ništava.³

Nakon razmatranja predmeta Ombudsmeni Bosne i Hercegovine su na osnovu člana 32. Zakona o ombudsmenu za ljudska prava ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj: 19/02, 35/04 i 32/06) donijeli ovu preporuku:

PREPORUKA

Vlada Kantona Sarajevo da inicira postupak izmjene i dopune Kolektivnog ugovora za djelatnosti predškolskog odgoja i osnovnog odgoja i obrazovanja u Kantonu Sarajevo u dijelu koji sadrži diskriminatorne odredbe.

Vlada Kantona Sarajevo da u roku od 60 dana od dana prijema ove preporuke obavijesti Instituciju ombudsmena o poduzetim radnjama.

Ombudsmani Bosne i Hercegovine:

Nives Jukić

Prof. dr. Ljubinko Mitrović

Dr. Jasminka Džumhur

Dostaviti:

- u spis
- naslovu
- podnositeljima žalbe

³ Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, broj 33 0 P 004791 13 Rev od 09.01.2015. godine